

ТЕРМІНИ–СПОЛУКИ ЕКОНОМКІБЕРНЕТИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Голікова О.М., Мирошніченко В.М.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Харків

Обов'язковою складовою дослідження фахової термінології є словотвірний аналіз одиниць, які її формують. Такий аналіз має на меті нормалізацію перекладання українською мовою однієї з найскладніших термінологічних систем, а також регуляцію мовних процесів у відповідній українській терміносистемі.

Залежно від кількості одиниць, які виступають компонентами одного терміна, можна виділити два основних структурних типи: однокомпонентні (терміни-слова); багатокомпонентні (терміни-словосполучення). Кожному типу властиві специфічні способи творення, реалізовані в певних модельних рядах. Для словотвірної архітекtonіки кібернетичних термінів характерні загалом ті самі принципи, що й для загальноновживаних одиниць. У текстах економ кібернетичного спрямування активно функціонують структури – термінологічні сполуки, представлені двома чи більше лексемами, що називають конкретні поняття предметної галузі. Багатокомпонентні терміни не лише становлять переважну більшість серед термінів економкібернетики, але й виявляють стійку тенденцію до збільшення, поповнюваності. Розгляд таких сполук за системного підходу передбачає їхнє об'єднання в групи за загальними для них семантичними ознаками.

За семантичною ознакою, тобто за ступенем валентності компонентів, в термінології кібернетики ми можемо виділити терміни-сполуки двох типів: вільні сполуки, де кожен з компонентів – термін, що може вільно сполучатися з іншими термінами у межах системи; відносно вільні утворення, де один з компонентів має нульову термінологічну валентність у відповідній системі, тобто виражений загальноновживаним словом, а решта – здатні вступати в інші термінологічні сполуки. Залежно від кількості компонентів у словосполучах ми виділяємо прості і складні багатокомпонентні терміни економ кібернетики в англійській мові. До простих відносимо двокомпонентні терміни, утворені поєднанням двох лексем. Прості словосполуки складають переважно два повнозначних слова, одне з яких є головним, а інше – залежним. Складні багатокомпонентні терміни становлять значну частину загального обсягу термінів економ кібернетики. У таких конструкціях залежні слова визначають різні аспекти значення стрижневого слова.